

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi

Bakı İdarəetmə və Texnologiya Kolleci

(Orta ixtisas təhsili müəssisəsinin adı)

Avtomatlaşdırılmış informasiya sistemləri

(Fənnin adı)

İT və proqramlaşdırma fənn birləşməsi

(Fənn proqramı kim tərəfindən və nə vaxt təsdiq olunub)

Abdalov Etibar Əliş oğlu tərəfindən hazırlanmış

Sillabus

2018-ci il

1. Müəllim haqqında məlumat

Soyadı: Abdalov

Adı: Etibar

Atasının adı: Əliş

Təhsili: Tam ali təhsil

Elmi dərəcəsi:

Elmi adı:

Vəzifəsi:

Əlaqə rekvizitləri: e-mail: etibar-593@mail.ru tel: (mob) 050-340-22-26

Gün ərzində kollecdə olduğu vaxt: 08:30-18:30

İştirak etdiyi müsabiqə, kurs və təlimlər:

- “Intel-Gələcək üçün təhsil “ təliminin iştirakçısı -2007;
- Madad-Azərbaycan təşkilatının keçirdiyi Elektron məktəb kursunun fəal iştirakçısı.
- “Smart Technologies” şirkəti tərəfindən təşkil edilmiş Məktəb müəllimləri və təhsil işçiləri üçün “İnteraktiv Elektron lövhələri ilə Tədris” təlim kursu-2012-ci il.

Xarici dil: rus dili

2. Fənn barədə məlumat

Fənnin adı: Avtomatlaşdırılmış informasiya sistemləri

Fənnin kodu: IF-B14

Kreditlərin sayı: 4

Fənn öyrənilən vaxt: 2016-2017cü tədris ili, I I semestr (P)

Prerekvizit fənlər: Alqoritmləşdirmənin əsasları və proqramlaşdırma, Informatika

3. Fənnin xarakteristikası

Fənnin təyinatı- Avtomatlaşdırılmış informasiya sistemləri fənni İdarəetmə və Texnologiya Kollecinin “Proqramlaşdırma və servis xidməti” şöbəsinin III kurs tələbələri üçün nəzərdə tutulmuşdur. Fənnin tədrisi üçün cəmi 60 saat (30 saat mühazirə, 30 saat məşğələ) vaxt ayrılmışdır.

Fənnin öyrənilməsində məqsəd və vəzifələr-Fənnin məqsədi, Sistemin təhlilinin əsas anlayışlarını, avtomatlaşdırılmış informasiya sistemlərinin (AİS) strukturunu, AİS-lərin yaranma tarixi və inkişafı, həyat dövrü prosesləri, əsas və köməkçi təşkilatı, AİS-lərin həyat dövrü mərhələləri, modelləşdirmə, tələblərin idarə olunması, təhlil və layihələndirmə, kodlaşdırma, testləndirmə, qurulma və müşayiət olunması, AİS-lərin həyat dövrü modelləri, informasiya sisteminin modellərini öyrətmək. Fənnin öyrənilməsi nəticəsində əldə edilmiş bilik və bacarıqlar tələbələrin öz peşə fəaliyyətində istifadəsini nəzərə alır.

Fənnin qısa məzmunu- AİS fənnində aşağıdakı mövzuların tədrisi nəzərdə tutulur:

1. AİS haqqında ümumi məlumat. AİS-in strukturu.
2. AİS yaradılması. AİS-in inkişaf mərhələləri.
3. AİS – lərin təsnifatı. AİS-lərin həyat dövrü.
4. Modelləşdirmə, tələblərin idarə olunması, təhlil və layihələndirmə, kodlaşdırma, testləndirmə
5. Qurulma və müşayiət olunma prosesi.
6. Təhlil və layihələndirmə, kodlaşdırma, testləndirmə.

Fənnin tədrisi üsulları: Mühazirələr, məşğələ dərsləri, ev tapşırıqları, məsləhət saatları, tələbələrin sərbəst işləri.

4. Fənnin öyrənilməsi nəticəsində tələbə tərəfindən əldə olunan sərəfətlər

Bilik:	• AİS-lərin əsas elementləri; • AİS-lərin həyat dövrü və ya uzun ömürlülüyü; • Modelləşdirmə, tələblərin idarə olunması; • AİS – lərin təsnifatı. • Qurulma və müşayət olunma prosesi.
Bacarıq:	• AİS-lərin layihələndirilməsini həyata keçirmək; • Lazım olan resursların əldə edilməsi; • AİS layihələrinin işlənilməsinin qrup şəklində işlədilməsinin avtomatlaşdırılması.
Vərđiş:	• AİS-lərin yaradılması və ondan istifadə qaydalarını mənimsəyirlər; • fənnin tədrisində öyrəndiyi əsas qanunları öz peşə fəaliyyətində istifadə edir, tətbiq edir.

5. Mövzu-təqvim planı

Həftələr	Mövzunun adı	Saat	Tədrisin forması	Müstəqil iş üçün tapşırıq
1-ci həftə	1. AİS-lərin əsas anlayışları. AİS-lərin təsnifatı	2	Mühazirə	
	2. Web-səhifənin yaradılması etapları	2	Məşğələ	
2-ci həftə	1. Sistem analizi anlayışı	2	Mühazirə	
	2. Avtomatlaşdırılmış idarəetmə sistemlərinin təsnifatı	2	Məşğələ	
3-cü həftə	1. Sistem davamlılığı və uzun ömürlülüyü	2	Mühazirə	
	2. Sistem təyini və layihələndirilməsi	2	Məşğələ	
4-cü həftə	1. Avtomatlaşdırılmış idarəetmə sistemlərinin təsnifatı	2	Mühazirə	
	2. Sistem davamlılığı və uzun ömürlülüyü	2	Məşğələ	
5-ci həftə	1. Sistem təyini və layihələndirilməsi	2	Mühazirə	
	2. Layihə anlayışı.	2	Məşğələ	
6-cı həftə	1. Fəaliyyət prosesinin mərhələləri	2	Mühazirə	
	2. AİS-lərin tərkibi və strukturu	2	Məşğələ	
7-ci həftə	1. AİS-lərin məntiqi quruluşu və modelləri	2	Mühazirə	
	2. AİS-lərin xarakteristikası	2	Məşğələ	
8-ci həftə	1. AİS-lərin yaradılması üsulları	2	Mühazirə	
	2. AİS-lərin yaradılması mərhələləri	2	Məşğələ	
9-cu həftə	1. AİS-lərin arxitekturası	2	Mühazirə	
	2. AİS-lərin əsas funksiyaları	2	Məşğələ	
10-cu həftə	1. İnformasiya sistemlərinin effektivliyi	2	Mühazirə	
	2. AİS-lərin əsas fəaliyyət sahələri	2	Məşğələ	

11-ci həftə	1. AİS-lərin modelləşdirilməsi 2. AİS-lərin modelləşdirilməsi əsas mərhələləri	2 2	Mühazirə Məşğələ	
12-ci həftə	1. AİS-lərin əsas funksiyaları 2. AİS-lərin məntiqi quruluşu	2 2	Mühazirə Məşğələ	
13-cü həftə	1. AİS-lərin aparat-texniki təminatı 2. AİS-lərin proqram təminatı	2 2	Mühazirə Məşğələ	
14-cü həftə	1. Aparat-texniki bazaya servis xidməti 2. AİS-lərin sistem proqram təminatı	2 2	Mühazirə Məşğələ	
15-ci həftə	1. AİS-lərin modelləşdirilməsi texnologiyası 2. Avtomatlaşdırılmış iş yerləri sistemi	2 2	Mühazirə Məşğələ	

6. İstifadə olunan ədəbiyyat və tədris metodik vasitələr

1. Soft Computing. Учебное пособие для ВУЗ-ов по специальности «Автоматизированные системы обработки информации и управление». В трех частях. ч.1 «Нечеткие множества и системы» / Р.А.Алиев, Р.Р.Алиев. Баку, АГНА, 1996. – 121 с. ил
2. В.В.Емельянов, А.В.Урусов, П.А.Захаров, А.В.Барс. RAOSudio для разработки имитационных моделей// Интеллектуальный САПР. №3, Том 38, 2004, стр.157-162.
3. М.А.Əhmədov, Н.М.Мəhəmmədli İnformasiya sistemlərinin avtomatlaşdırılması, modelləşdirilməsi və tətbiqi üsulları

İnternet resursları:

1. <http://www.informatik.az>
2. www.zvirec.com
3. <http://www.learn.javascript.ru>
4. <http://www.kpolyakov.narod.ru>

Fənnin bütün mövzuları üzrə mühazirə mətnləri elektron formada kollecin saytında yerləşdirilib.

7. Təhsiləmə prosesinə nəzarət və tələbələrin biliyinin qiymətləndirilməsi

7.1. Tələbələrin sərbəst işlərinin (TSİ) təşkili

Fənn üzrə semestr ərzində tələbələrə 10 sərbəst iş tapşırığı verilir. Hər tapşırığın yerinə yetirilməsi 1 balla qiymətləndirilir. Sərbəst iş yazılı formada təhvil verilməlidir.

Fənn üzrə sərbəst işlərin mövzuları və təhvil verilmə tarixi:

Sayı	Mövzular	Son tarix
1.	AİS-lərin əsas anlayışları.	4-cü həftə
2.	AİS-lərin təsnifatı.	5-ci həftə
3.	Web-səhifənin yaradılması mərhələləri.	6-cı həftə
4.	AİS-lərin məntiqi quruluşu və modelləri.	7-ci həftə
5.	İnformasiya sistemlərinin effektivliyi.	8-ci həftə
6.	Formalar. HTML formalar nədir və onlar nəyə lazımdır.	9-cu həftə

7.	AİS-lərin modelləşdirilməsi əsas mərhələləri.	10-cu həftə
8	Sistemin davamlılığı və uzun ömürlülüüyü.	11-ci həftə
9.	AİS-lərin aparat-texniki təminatı.	12-ci həftə
10.	AİS-lərin proqram təminatı.	13-cü həftə

7.2. Tələbələrin biliyinin qiymətləndirilməsi

Fənn üzrə kreditin hesablanması :

50 bal- imtahana qədərki bal:

- 10 bal-dərslərə davamiyyətə görə; (fənn üzrə ayrılmış auditoriya saatlarının 25%-dən çoxunda iştirak etməyən tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır)
- 10 bal-tələbənin sərbəst işinə görə;
- 30 bal-məşğələ dərslərinə görə.

Yekun qiymətləndirilmə

Tələbələrin biliyinin yekun nəzarət forması imtahandır (maksimum 50 bal)

Tələbənin biliyi 100 ballı sistemlə fənn üzrə semestr ərzində toplanmış balın yekun miqdarına görə aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

51 baldan aşağı-	“qeyri - kafi”	-F
51-60 bal-	“qənaətbəxş”	-E
61-70 bal-	“kafi”	-D
71-80 bal-	“yaxşı”	-C
81-90 bal-	“çox yaxşı”	-B
91-100 bal-	“əla”	-A

Müsbət qiymət almış tələbə fənn üzrə müəyyən olunmuş 2 krediti qazanır. Qeyri-müvəffəq qiymət almış tələbə isə fənn üzrə kreditləri qazanmır və mövcud qaydalara görə fənni təkrar dinləməlidir.

8. Tələbələrin nizam-intizamına qoyulan tələblər

- pedaqoji işçilərin şərəf və ləyaqətinə hörmətlə yanaşmaq;
- kollecin nizamnaməsinə uyğun olaraq, ictimai asayiş və daxili intizam, davranış qaydalarının tələblərinə riayət etmək;
- auditoriyadaxili təlim məşğələlərində iştirak etmək, müvafiq tədris planlarında və kursların işçi proqramlarında nəzərdə tutulmuş bütün növ tapşırıqları müəyyən edilmiş dövrlərdə yerinə yetirmək;
- kollecin otaqlarına, tədris-laboratoriya avadanlığına, cihazlara, dərslər vəsaitlərinə, kitablarına və digər əmlakına qayğı və səliqə ilə yanaşmaq, onların korlanmasına, zədələnməsinə və itməsinə yol verməmək, təmizliyə və səliqəyə riayət etmək.